

1.2022

Sveriges teckenspråkstolkars förenings medlemstidning

TOLKTRYCKET

Årsmötesdag med fortbildning s. 8-9

Kritik mot VGR:s distanstolkning s. 10

Rättstolksutbildning på Fellingsbro folkhögskola s. 18-19

Ny rapport om
tolktjänstutredningen

Norska frilanstolkare missnöjda
med NAV

Validering av tolkutbildning

s. 6-7

s. 31

I detta nummer:

- 3** Styrelsenytt
- 4** Ledare
- 5** Arbetsförmedlingens upphandling
- 6-7** Situationen för frilanstolkare i Norge
- 8-9** Årsmötesdag med fortbildning
- 10** Kritik mot VGR:s distanstolkning
- 11** FST
- 12-17** Tolkjänstutredningen
- 18-19** Fellingsbro folkhögskola
- 20** Visions nätverk för tolkar
- 21** Södertörns folkhögskola
- 22-23** Tolkcentralen Region Skåne
- 24-25** Prisbelönt uppsats från Stockholms universitet
- 26-28** Validering av tolkutbildning
- 29** Aktuellt från Stockholms universitet
- 30** Tolkledarna
- 31** Serietips och sudoku

Framsida: Deltagare på rättstolksutbildningen på Fellingsbro folkhögskola.
Foto: Mats Lindblom

TOLKTRYCKET

Sveriges teckenspråkstolkars medlemstidning

Mejl: tolktrycket@sttf.org

Ansvarig utgivare:

Kristian Kåresjö

Redaktör: Alva Rosengren-Blom

Medverkande detta nummer:

Åsa Byléhn, Kristian Kåresjö Nelson, Alva Rosengren-Blom, Evelina Forsberg, Mariann Eidberg, Helge Edland, Petter Flemberg, Silke Spangler, Brita Wideberg, Tina Karlsson, Anders Silvetårn, Tina Wigren Svensk, Mats Lindblom, Veronica Granberg, Karin Zetterman, Marie Collin, Lena Eklund, Gustav Brissman, Maria Sköld, Christine Liljedahl, Priscilla Ferrera, Gustaf Hafvenstein

Nummer sedan start: 116

Deadline för nästa nummer:

12 juni

STTF:s styrelse:

Kristian Kåresjö Nelson, ordförande
Åsa Byléhn, vice ordförande
Pauline Rörström, sekreterare
Rebeca Ferrer Esquivel, kassör
Juli af Klintberg, ledamot
Lina Silfwerbrand, ledamot
Tina Wigren Svensk, ledamot

Annonsera i Tolktrycket:

1/1-sida 4 000 kr
2/3-sida 3 000 kr
1/2-sida 2 500 kr
1/3-sida 1 800 kr
1/4-sida 1 500 kr
1/8-sida 1 000 kr

Vid köp av halvsidesannons (eller större) i tidningen ingår en veckas annonsering på sttf.org och en puff i STTF:s flöde på facebook.

Redaktion för Tolktrycket:

Alva Rosengren-Blom
Maria Sköld
Silke Spangler

sttf.org

[stftolk](https://www.instagram.com/stftolk)

Sveriges teckenspråkstolkars förening (STTF)

Bli medlem på sttf.org

Aktiv 350 kr
Stödande 200 kr
Organisation 800 kr
Endast prenumeration 600 kr
Extra nummer (för pren.) 350 kr
Studering 175 kr

Styrelsenytt

Årsmötet avlöpte 13 mars, och det var helt klart det smidigaste digitala årsmötet hittills. Var du med på fortbildning och/eller årsmötet ber vi att du svarar på utvärderingen som du fått via mail så vi kan göra det ännu bättre nästa år.

Vi säger välkommen till vår nya ledamot och sekreterare Pauline Rörström och såklart grattis till Kristian som tar ordförandeskapet. Läs mer om årsmötesdagen på s. 8-9.

De olika övningarna som Cissi Ferm delade med sig av under dagen kommer snart att ligga på medlemssidorna på sttf.org, så gå in där när du har fem minuter över och behöver stretcha musklerna!

I dagarna lämnade tolktjänstutredningen över sitt slutbetänkande till regeringen och vi tar (förhoppningsvis en kort) paus med det arbetet i väntan på att den ska behandlas och komma ut på remiss senare. På s. 12-17 kan du läsa mer om tolktjänstutredningen.

Tolkarenan, där STTF sitter med i expertgruppen, ordnar föreläsning om tolkning och kognition den 17 maj via zoom. Evenemanget är öppet för allmänheten så klicka in dig på TÖI:s hemsida för att anmäla dig. Styrelsen kommer delta och det

vore roligt att se fler medlemmar där, så har vi ett spännande ämne att avhandla till nästa AW/fika (zoom eller irl).

Efterlysning! Vi har fått mejl från Chrissostomos Papaspyrou som söker kontakt med en kollega som tidigare bott i Athen, Helena Forsman. Om du känner Helena, eller om du Helena ser detta själv, ta kontakt med oss på kontakt@sttf.org så vidarebefordrar vi Chrissostomos kontaktuppgifter till dig!

Två nya fortbildningar är bokade och kommer ske under våren; en föreläsning om att översätta och tolka körlektioner och prov med Fredrik Andersson, körskollärare i Stockholm, samt en workshop med Amina och Jamila Ouahid om att översätta sånger till teckenspråk. Datum är ännu inte satt, så håll koll på din mejlkorg samt våra sociala medier för detta.

*Styrelsen,
genom Åsa Byléhn*

**VILL DU HA MED NÅGOT I NÄSTA NUMMER?
MANUSSTOPP 12 JUNI**

Nytt år, nya möjligheter

2022. Nytt år, nya möjligheter. Slutet på en världskris och början på en annan. Inte särskilt upplyftande kanske, men jag ska försöka sätta samtiden i ett lite ljusare perspektiv.

Covid 19-pandemin är ingenting som gått oss tolkar förbi. Vi har ställt om i stället för att ställa in, vi har hållit i och hållit ut, och kommit ut på andra sidan med fler tekniska färdigheter än vi hade innan. Vi har lärt oss en ny typ av samarbete som vi aldrig skulle ha provat på om det inte varit för pandemin – telefonsamtalen innan distansuppdrag, överenskommelserna om hur vi ska jobba när det inte går att ha de där viskande små samtalen som man kan ha i fysiska rum, de tysta signalerna vid tolkbyte. ”Flexibilitet” är ett ord som de flesta nog känner igen från tolkutbildningen, och visst har vi varit flexibla!

Corona är inte helt över, men de flesta av oss andades nog ut en aning under de där få veckorna när samhället var ganska lugnt. Och så kom nästa världskris. Encore!

Ännu en flyktingvåg var det nog ingen som var beredd på, men jag skulle vilja påminna om att vi spelar en viktig roll. Jag tror att kommunikation är nyckeln till lösningen på de flesta världsproblem och vi tolkar har den nyckeln i våra händer just nu. Rättigheten att bli förstörd och lyssnad på, att få föra sin talan och låta sin röst bli hörd, är ännu viktigare för den som behöver lämna sitt hem och fly till ett helt nytt land. Som tolkar kan vi bidra till att många människor får utöva sina rättigheter.

Här skulle jag särskilt vilja lyfta våra döva kollegor. Döva teckenspråkstolkare spelar en viktig roll för de personer som kommer till Sverige nu. De sitter på kunskaper, resurser och färdigheter som kan vara den avgörande skillnaden i samtalen med olika svenska myndigheter. Här vill jag återigen trycka på det otroligt viktiga samarbete som vi tolkar utvecklar sinsemellan. Utifrån kanske det ser enkelt

“*Som tolkar kan vi bidra till att många människor får utöva sina rättigheter*”

ut: myndighetsrepresentanten pratar, den hörande tolken tecknar, den döva tolken tecknar, den döva mötesdeltagaren svarar. Men bara vi vet hur mycket samarbete som ligger bakom den där överföringen i språket, och nu blir det samarbetet extra viktigt. En eloge till våra döva teckenspråkstolkare!

Efter den titten ut i världen vill jag passa på att titta på allt det som händer omkring oss på lite närmare avstånd. När jag skriver är det mars och jag har sett både krokus, snödroppar och tussilago. När du läser det här i april är förhoppningsvis pollensäsongen över och du kan börja njuta av allt det gröna som kommit fram. En påminnelse om att tiden går, krig och farsot till trots. Även om det är tungt ibland så blir det till slut sommar och du kan förhoppningsvis njuta av en härlig semester på stranden. Självklart med julinumret av Tolktrycket i hand!

Vad som händer under detta STTF-år kan du läsa om under Styrelsenytt. Där kan du också läsa att undertecknad blivit vald till ny ordförande, och för det vill jag passa på att rikta ett innerligt tack till årsmötet.

Njut av vårsolen, av nära och käras sällskap, av just denna dag.

Ta hand om dig!

Kristian Kåresjö Nelson

Arbetsförmedlingens upphandling överklagad

I början av 2022 genomförde Arbetsförmedlingen en upphandling av teckenspråks- och skrivtolkning. Av 37 kvalificerade inkomna anbud förkastades 33 stycken på grund av för högt anbudspris. Nu har upphandlingen överprövats och kommer att göras om.

Upphandlingen var fördelad på 22 anbudsområden, varav 21 av anbudsområdena motsvarade landets länsindelning (tolk på plats) och ett anbudsområde var rikstäckande (distanstolkning). Totalt inkom 70 stycken anbud fördelat på de 22 anbudsområdena.

Anbudslämnare var:

- Allsign Consulting AB
- Din teckenspråkstolk JB AB
- JJ tsptolk AB
- Jtolkforall AB
- Linguacom AB
- NerikeTolkarna AB
- Ningab AB
- Strid & Co i Leksand AB
- Tecken & Tolk Sverige AB

Arbetsförmedlingen har som grund för tilldelningen gått på lägsta pris. Företaget Linguacom AB tilldelades samtliga områden utom två. Det ena var Dalarnas län, som istället gick till Strid & Co i Leksand AB. Det andra var det rikstäckande anbudsområdet, som tilldelades Ningab AB. Det senare innefattar skrivtolkning på distans, samt expresstolkning (tolkning "on-demand") av teckenspråks- och skrivtolkning.

I förfrågningsunderlaget har Arbetsförmedlingen satt ett takvärde för avtalsperioden till 100 miljoner kronor. Takvärdet täcker in priset på tolktjänster för samtliga anbudsområden.

I upphandlingsprotokollet uppges att "Arbetsförmedlingen har utifrån budget och nuvarande avtal bedömt att priser över 1 500 SEK/timme inte kan antas. Anbud som överstiger detta pris har därför förkastats."

Illustration: Evelina Forsberg

Enligt obekräftade uppgifter till Tolktrycket har upphandlingen överklagats av flera bolag på grund av att Arbetsförmedlingen inte varit tillräckligt transparenta och inte uttryckligen meddelat vilket maximalt timpris de satt.

Tolktrycket har tagit del av alla offentliga upphandlingsdokument kring ärendet. Robert Jonsson, upphandlingsansvarig på Arbetsförmedlingen, bekräftar i ett mejl att upphandlingen har överprövats och att myndigheten därför valt att avbryta och göra om upphandlingen.

Enligt förfrågningsunderlaget skulle den första avtalsperioden gälla från och med 2022-03-01 till och med 2024-02-29 med option, det vill säga möjlighet till förlängning, om 1+1 år. Tills upphandlingen genomförs på nytt, kommer de bolag som nu har avtal med Arbetsförmedlingen att fortsätta leverera sina tjänster.

Alva Rosengren-Blom

Tre av fyra norska frilanstolkar har slutat eller funderar på att sluta

– Ganska skrämmande, tycker Tolkene i Akademikerforbundet

Tre av fyra tolkar som utför frilansuppdrag för tolktjänsten NAV, som omfattar uppdrag för döva, dövblinda och hörselskadade, funderar på att sluta eller har slutat. Det visar en undersökning gjord av Tolkene i Akademikerforbundet (TiA).

– Vi förväntade oss att många av frilanstolkarna skulle uppge att de är missnöjda med de dåliga löne- och arbetsvillkor som de har. Men att tre av fyra har övervägt att sluta, eller har slutat som tolk tycker vi är ganska skrämmande, både för att vi därmed tappar värdefull kompetens och för alla som är beroende av tolk från NAV på jobbet, fritiden eller inom vården, säger Mariann Eidberg som är ledare för TiA, Tolkene i Akademikerforbundet.

Stormtrivs med jobbet, vantrivs med NAV

I januari 2022 genomförde TiA en undersökning bland frilanstolkar i NAV:s tolktjänst för döva,

hörselskadade och personer med dövblindhet. 188 tolkar från hela landet svarade på enkäten, vilket är mer än en tredjedel av myndighetens frilanstolkar. Och deras svar borde vara en väckarklocka för både Navs ledning och för brukarorganisationerna.

– Det är oroande att medan 94 procent av tolkarna säger att de trivs med själva tolkjobbet, så svarar 74 procent att de under de senaste två åren har funderat på att sluta eller har slutat. Och det är inte coronaepidemin som anges som orsak, utan först och främst kombinationen av löne- och arbetsvillkor och NAV som uppdragsgivare, säger Eidberg.

I enkäten kryssade tolkarna för vilka faktorer som kan ha bidragit till att de inte längre arbetar som frilanstolkar eller bara tar enstaka tolkuppdrag. Det var bara 14 stycken som kryssade i att corona

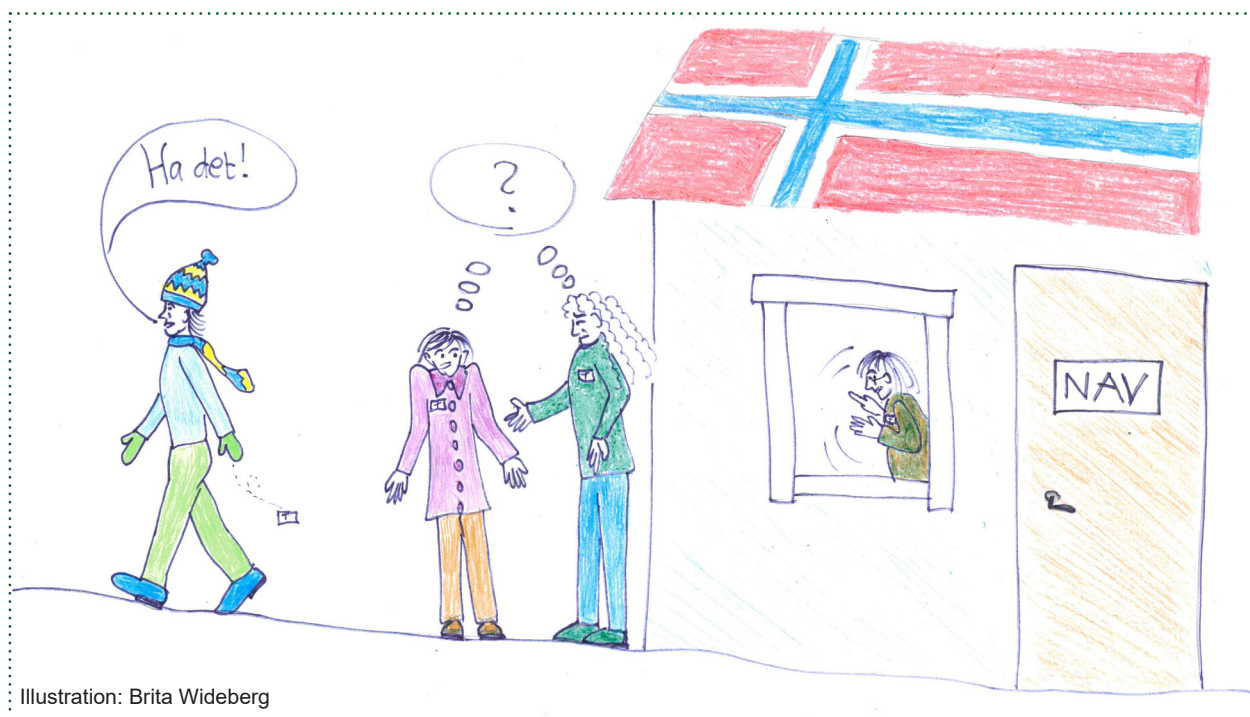

Illustration: Brita Wideberg

hade gjort att de förlorat alla tolkupdrag och därför var tvungna att göra något annat, medan det var 52 tolkar som kryssat för att löne- och arbetsvillkoren är för dåliga, och 49 stycken kryssade att “uppdragsgivaren/systemet försvårade det vardagliga arbetet.”

– Att NAV som uppdragsgivare uppfattas som en så negativ faktor att det väger lika tungt på vågen som frilanstolkarnas dåliga löne- och arbetsvillkor, säger en hel del. Undersökningen visar att nästan alla frilanstolkar i undersökningen – hela 93 procent – är missnöjda med löne- och arbetsvillkoren, påpekar TiA-ledaren.

Går inte ihop

Övriga svar i enkäten bekräftar intrycket av att frilanstolkarna tycker att NAV är svåra att förhålla sig till som uppdragsgivare. På frågan om hur mycket kontakt de har haft med uppdragsgivaren under 2020-2021 svarade 60 procent av frilanstolkarna att de har haft liten eller ingen kontakt. 17 procent uppgav att de har känt sig väldigt ensamma.

– Det går inte ihop att NAV har så lite kontakt och uppföljning med de tolkar som står för över 70 procent av de tolktimmar som NAV levererar. TiA har tidigare påpekat att myndigheten inte följer upp sina egna skyldigheter gentemot frilansande tolkar, bland annat genom att inte bjuda in till gemensamma träffar och kurser. Vår undersökning visar att NAV:s beteende som uppdragsgivare är en bidragande orsak till att tolkar slutar jobba med det de faktiskt trivs med, påpekar Mariann Eidberg.

Mariann Eidberg & Helge Edland

Mariann Eidberg

Foto: Carl-Erik Cristoffersen

NAV är namnet på den norska myndighet som bildades när landets försäkringskassa, arbetsförmedling och kommunernas socialtjänst samlokaliseras 2006. Det ska finnas minst ett NAV-kontor i varje kommun i Norge. De tre bokstäverna stod ursprungligen för "Ny Arbeids- og Velferdsforvaltning", men eftersom reformen har ett långt perspektiv ansågs det inte att "ny" passade och förkortningen används därför som ett egenord.

— Wikipedia

Publicerad på akademikerforbundet.no 17 februari 2022

Översatt till svenska av Alva Rosengren-Blom

Årsmötesdag med fo

Hurra hurra! Årsmötessöndag med STTF! Vad kan vara roligare än det? Avgående ordförande Rebeca inledde kort och lämnade sen över till Cecilia Ferm. Under ca 1,5 timme pratade hon om kost och träning. Hon gick igenom flera tips och övningar för att ta bättre hand om våra tolkkroppar. "Tänk på det som ett smörgåsbord av idéer som ni kan inspireras av", sa hon. För att delta i övningarna behövde vi en lång träpinne, tränings-gummiband och hantlar. Eller så kunde vi bara följa rörelserna utan redskap.

"Jaha? Vi ska delta aktivt", tänkte jag. "Och här sitter jag och äter chips!"

Cecilia fullkomligt sprudlade av glädje och engagemang. Hon har idrottat på elitnivå sen hon var 15 år och är dessutom PT på heltid sen fyra år tillbaka. Hon kan det här med andra ord. Det blev både teori och praktik om sömn, kost och träning. Återhämtningen hann vi tyvärr inte med. Tiden går fort när man har... ont?

Vi tolkar vi står länge, sitter länge och vi anstränger våra ryggar, axlar, handleder, knän osv. Med detta i åtanke visade Cecilia en hel uppsjö av olika övningar för att stärka upp kroppen och förebygga skador och värk. Vissa utan redskap och några med.

Åsa -STTF to Everyone

hahaha herregud, hur stel kan man vara? 🙄
knäpper i leder jag inte visste jag hade...

Josefine Björkander to Everyone

samma här!

Kristian STTF to Everyone

Åsa, du sitter ju bara ner!

Från chatten under Cissis workshop.

Jag själv är snart 44 år och under de senaste fem åren har tolk-outfiten gradvis krympt på ett oförklarligt sätt. "Hur ska det här gå?", sa jag för mig själv. Jag följde Cecilias instruktioner efter bästa förmåga. Det stramade, det var stelt, det gjorde ont och jag blev andfädd, men det var faktiskt skönt också! Jag kom inte lika djupt ner, brett isär, långt fram eller bak som Cecilia. Jag rörde mig verkligen inte lika lätt och graciöst heller. Men det kändes på rätt ställen. Det blev tydligt var jag är svag och var jag skulle behöva lägga krutet. Kanske kan jag få ordning på min ländrygg som ständigt värker efter alla gånger man varit flytt hjälp. Kanske kan den i alla fall bli lite bättre.

.....➔

Jaha? Vi ska delta aktivt, tänkte jag. Och här sitter jag och äter chips!

Fortbildning

Cecilia Ferm

Många av övningarna kräver inte redskap och tränings-gummibandet är billiga och lätta att ta med. Ett träskaff kostar 20 kr på Biltema och det finns redan två på jobbet. Det här behöver med andra ord inte bli så komplicerat eller dyrt alltså.

Kost är förstås viktigt. Och vatten måste man dricka tillräckligt av. Gärna direkt på morgonen och under dagen, men drick inte efter kl 20. Då riskerar du att störa sömnen. Ät protein, rätt sorts fett, samt kolhydrater. Ät det i den prioriteringsordningen dessutom. Så här i efterhand är det svårt att komma ihåg specifika övningar och rörelser eller procentsatser när det gäller kosten. Men som tur är spelades allt in. När ni läser det här så ska filmen vara redigerad och finnas tillgänglig under fliken "För medlemmar" på STTF:s hemsida. Jag tänker återvända till den igen och igen.

Personligen känner jag att det också är viktigt att sätta en ambitionsnivå. Vi har alla olika förutsättningar, och jag vet inte om så många av oss kan mäta sig med Cecilia. Dock vet jag säkert att jag och andra kan ha stor nytta av det hon visade för oss. Det handlar inte om att vi ska bli elitidrottare. Vi ska bara må bra och hålla under ett arbetsliv.

Petter Flemberg

Efter lunch drog årsmötet igång. Inget konstigt med digitala möten längre, har det kanske blivit det nya "normala"? Det blir inte riktigt samma känsla som att träffas IRL under en årsmöteshelg, men detta årsmöte kändes ändå mer interaktivt än vad som vanligen förväntas av digitala möten. En fördel är också att fler medlemmar har möjlighet att delta, och är det ändå inte bekvämt att kunna delta på årsmöte och fortbildning utan att behöva ta sig hemifrån?

Årsmötet leddes med van hand av Evelina Alenäs, ordförande i FST (Föreningen för skriv- och TSS-tolkar) och tidigare ordförande i STTF. Mötet flöt på bra, då och då ville medlemmar göra sina röster hörda och gjorde det genom att antingen skriva i chatten eller be att få ordet och framföra sin mening på teckenspråk. Till exempel uppstod en diskussion kring milersättning (för styrelsens resor till möten och representationer). Mötet beslutade slutligen att följa Skatteverkets siffror, som för närvarande är 18,50 kr/mil skattefritt.

Inför årsmötet hade valberedningen inte lyckats ta fram något förslag till ny ordförande. Det utlystes en kort paus för att var och en skulle fundera över om de inte skulle kunna ställa upp. I chatten föreslogs Kristian Kåresjö Nelson till ny ordförande och efter en stunds övervägande tackade han ja till posten. När valet genomförts startade flera årsmötesdeltagare sin kameror och jublade över att vi fått en ny ordförande. Kristian såg överraskad ut och verkade smickrad och glad över medlemmarnas reaktion.

När alla val var gjorda hade styrelsen nästan samma uppsättning som tidigare, men med ett tillskott i form av Pauline Rörström från Göteborg.

En helt ny valberedning valdes också: Åsa Hammarström, Petter Flemberg och Malin Wennblom. Alla valda personer mottogs även de med spontana applåder och jubel.

Alva Rosengren-Blom

Var femte tolkuppdrag ska utföras på distans: Västra Götaland får kritik för sina uppsatta mål

Av Silke Spangler

På Dövas Tidnings (DT) hemsida kunde man under mars månad läsa kritiska åsikter om distanstolkning i Västra Götalandsregionen. Där har man som enda region i landet ett uttalat mål för andelen distanstolkningar, som ska ligga på 20% för år 2022 och 25% för år 2023. Ett led i denna utveckling är att uppdrag inom hälso- och sjukvården ska utföras digitalt i första hand.

Verksamhetschefen Anne Granath berättar för DT att tolkarna ska utföra uppdragen på distans "när det är möjligt att genomföra med god kvalitet". Samtidigt skall alltid en individuell bedömning göras. Tolkanvändaren kan framföra önskemål om huruvida uppdraget ska utföras på plats eller på distans, men om tolkverksamheten bedömer att det ska vara digitalt behöver tolkanvändaren själv motivera varför hen vill ha tolk på plats, enligt DT:s artikel.

Att tolkanvändare själva skall behöva strida för sin sak är Västra Götalands Dövas Länsförbunds (VDGL) ordförande Tobias Engström kritisk till i DT-artikeln, med tanke på att det kan finnas en risk för godtycklighet i besluten. Han menar även att man baserat andelen distanstolkningar på siffror från pandemiåren, vilket kan bli missvisande. Även SDR har uttalat sig om att det är viktigt att värna om tolkanvändarnas valfrihet vad gäller distanstolkning. Att tolkanvändare inom vården i första hand kommer att hänvisas till tolkning på distans tycker ordförande Åsa Henningsson är problematiskt med tanke på patientlagen som ska garantera att alla får god och säker vård.

I ytterligare en artikel på temat berättar tolkanvändaren Melodie Klubb i VGR att tolkning på distans inom sjukvården har fungerat väldigt dåligt för hennes familj, samt lett till minoritetsstress. Kommunikationen vid receptionen eller i väntrummet lider om inte tolk finns på plats, och tolkningen under vårdbesöket försvaras ofta av teknik- eller uppkopplingsproblem. Det kan även vara svårt att hitta en bra placering för skärmen, och därmed tolken, i en undersökningssituation. Melodie Klubb berättar för DT att det för hennes familj har fungerat dåligt i nio av tio fall. Hon avslutar med att fråga: "För tolkverksamheten är det enklast och billigast med distanstolkning, men hur vet de vad som är bäst för oss?"

Källa:

Artiklar på www.dovastidning.se
daterade 2022-03-10

"Västra Götaland är ensamt i landet om att ha mål för distanstolkning" samt "Det funkar dåligt och ger minoritetsstress"

Som ny styrelsemedlem i FST och tidigare styrelsemedlem i STTF, sitter jag nu åter bakom tangenterna och skriver en rad i Tolcktrycket.

Jag har hunnit vara med på några möten som ny ledamot i FST. Snabbt inser jag att detta är en förening med glöd.

Jag hade inte tänkt vara med i en styrelse men det som ändå lockar mig är möjligheten till att tänka nytt kring skrivtolkning tillsammans med kollegor med stor erfarenhet. Att tänka nytt menar jag skulle kunna vara att hitta nya sätt att använda skrivtolkning, både tolkanvändare och yrkesutövare. Det kan vara de tekniska bitarna som utvecklas eller att metoder utvecklas och görs mer personifierade. Det en person önskar kanske skiljer sig från vad nästa önskar?

Liksom STTF har även FST fikamöten och fortbildningstillfällen under kommande året. Det är en stor förmån att som medlem ha möjligheten att delta. Där har man chansen att mötas kring viktiga yrkesfrågor eller "bara" mötas.

Vid första fortbildningstillfället 28 januari, inledde Mark Aevitas i en tematisk fortbildning om Text-on-Top. Ett program som gör det smidigt att genomföra skrivtolkning och undertextning i Zoom. Mark visade funktioner för tolken att använda vid tolkningen, men även hur tillgängligheten är för tolkanvändaren. Medlemmarna kunde även dela med sig av kunskap Mark tidigare inte hade koll på och kvällen blev ett lyckat kunskapsutbyte.

Styrkan med föreningen är att vi tillsammans kan utveckla detta yrke vidare genom varandras

kreativitet. Jag tror vi har mycket att ge varandra, men även till omvärlden. Kanske kommer det fikor för tolkanvändare, både för de som hör och de som inte hör.

En del i att mötas är även möjligheten att sprida information kring att skrivtolkning finns. När omgivningen vet att servicen finns, kan krav och önskemål ställas, vilket ger utvecklingen av skrivtolkning skjuts framåt. När vi ut med information kan vi nå så många fler än vi kanske ens hade tänkt kunde vara en målgrupp?

På tal om utveckling och om att nå fler - Mark ska under året ha ett samarbete med UH och skrivtolkarna i Bolivia. Tanken är att genom att dela med sig och ta lärdom av varandras erfarenheter kan man lyfta yrket i stort, på en global nivå. Under 10 veckor kommer det att hållas digitala träffar där man kommer att titta närmare på alla delar av vårt hantverk.

Att tänka nytt och brett gynnar som sagt många.

Vi, skrivtolkar med eller utan trippelkompetens, kommer att ha så mycket att se fram emot vad gäller uppdragsformer framöver.

Tina Karlsson

Tolktjänstutredningen

Då och då kommer *tolktjänstutredningen* på tal och vi är troligen flera som inte hänger med i alla turer fram och tillbaka. Den verkar handla om att politikerna ska ta något slags beslut om hur tolkverksamheten ska se ut i framtiden. Detta besked har blivit uppskjutet gång på gång, och det är svårt att ha koll på vad som egentligen händer med utredningen. Många år har gått och många olika politiker och regeringar har varit inblandade i processen. På följande uppslag kan du läsa mer om hur den senaste tolktjänstutredningen gått till. Först följer här en förenklad sammanfattning av flera års utredning(ar).

2010

Greger Bååth får i uppdrag av regeringen att utreda hur tolktjänsten i Sverige ska se ut.

2011

Bååth lämnar ett förslag till regeringen om en ny statlig tolktjänstmyndighet som ska ha ansvar för tolkverksamheten i *hela* Sverige.

I ett pressmeddelande skriver organisationerna: "Regering efter regering har förhalat reformeringen av tolktjänsten, trots flera statliga utredningar. Vi inom Sveriges Dövas Riksförbund (SDR), Sveriges Dövas Ungdomsförbund (SDUF), Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB) och Riksförbundet DHB har därför sett sig nödgade att gå före och påbörja arbetet med utformningen av framtidens tolktjänst."

I rapporten lägger brukarorganisationerna fram ett antal krav från deras sida, bland annat:

- Nästa statliga utredning om tolktjänsten måste få tillräckligt med utredningstid så att de primära tolkanvändarnas behov kan kartläggas.
- Behoven av tolk på arbetsmarknaden och inom privata utbildningar som inte finansieras med statsbidrag behöver också kartläggas.
- Företag, föreningar och andra organisationer i den privata sektorn ska inte ha en skyldighet att betala för tolk. Det ska bekostas av staten.
- Ansvaret för tolk ska fokuseras till en myndighet.
- Möjlighet till rättslig prövning av nekad tolk.
- En rättighetslag för den enskilde tolkanvändaren, snarare än en skyldighetslag för regioner/staten.

2018

Regeringen ger Myndigheten för delaktighet i uppdrag att informera arbetsgivare om ansvaret och möjligheten till stöd för att ge anställda tolk i arbetslivet. Regeringen skjuter även till 45 miljoner för att öka möjligheten till tolk i arbetslivet. (Detta anammas inte av alla tolkcentraler, men leder till en utökning av arbetsplatstolkning för de som gör det.)

2020

SDR, SDUF, FSDB och DHB presenterar den gemensamma rapporten *Rätt till tolk - ingen tolkningsfråga!* (även kallad *Skuggutredningen*).

2012

Regeringen meddelar att de tycker att beräkningen av kostnaderna inte är tillräckligt heltäckande för den nya tolktjänstmyndigheten. Istället ska ett nytt förslag tas fram.

2014

Tolktjänstutredningen försenas. Regeringen är inte nöjd med det nya förslaget.

2016

FEBRUARI

Regeringen fattar ett nytt beslut om att förutsättningarna för en nationell tolktjänst ska utredas. Västra Götalandsregionen får ett deluppdrag att bland annat utreda och ge förslag på nationell distanstolkning.

2016

APRIL

Regeringen föreslår en lag om tolktjänst för vardagstolkning som är tänkt att träda i kraft den 1 juli 2017. Men lagförslaget möts av stor kritik från brukarorganisationerna och dras därför tillbaka.

2021

Socialdepartementet beslutar att utredningstiden förlängs och att uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2022.

2020

Regeringen utser Malin Ekman Aldén, generaldirektör för Myndigheten för delaktighet (MFD), till utredare för Tolktjänstutredningen.

2022

15 MARS

Regeringen håller en pressträff där Malin Ekman Aldén presenterar och överlämnar rapporten *Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet* till socialminister Lena Hallengren.

Sammanställt av Alva Rosengren-Blom

Tolktjänstutredningen

Den 15 mars 2022 kom slutligen utredningens betänkande. Två personer som har ingått i utredningens expertgrupp är Anders Silvetärn, styrelseledamot Talför, och Tina Wigren Svensk, styrelseledamot i STTF. Här delar de med sig av hur arbetet gått till.

“Efterlängtad och viktig översyn”

Den 30 januari 2020 beslutade regeringen om att ge i uppdrag åt en särskild utredare att senast den 15 januari 2022 göra en fördjupad analys av förslagen i betänkandet En samlad tolktjänst – samordning och utveckling av tolktjänst för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2011:83) samt i departementspromemorian Tolktjänst för vardagstolkning (Ds 2016:7), och utifrån den analysen ta fram en handlingsplan för den långsiktiga utvecklingen av tolktjänsten (dir. 2020:79). Datumet för detta sköts senare upp till 15 mars 2022.

Kort kan man säga att utredarna har tittat främst på att samla och stärka tolk i arbetslivet och att förtydliga och förstärka regionernas ansvar för tolktjänst. Bland annat har man föreslagit utökning av tolk inom fritiden, där även ledsagning föreslås bli regionernas ansvar i anslutning till tolkuppdrag. Man ser regionernas tolkcentral som en kompetens att vända sig till även när regionerna inte har betalningsansvar för uppdraget, och man vill ge regionerna ett utökat samordningsansvar.

En stor del i det hela är ett förslag till tolklag, och i och med detta tas regleringen i hälso- och sjukvårdslagen bort. Det föreslås fortfarande vara en skyldighetslag, det vill säga regionerna är skyldiga att tillhandahålla tolkservice. (Brukarorganisationerna har tryckt på en rättighetslag, det vill säga rätt till tolk till det specifika tillfället.)

I utredarens uppdrag ingick inte att analysera förslag som avser inrättandet av en ny statlig tolktjänstmyndighet.

Utredarna har vidgat utredningsuppdraget och tittat på någon form av nationellt kompetenscenter, att öka jämställdheten och barnperspektivet, samt att stärka tolkprofessionen, med mera.

Sveriges tolktjänst är olika både gällande organisation, geografi, demografi, men även ”användardemografi”. Syftet med Talförs arbete är just att göra det som är möjligt för att harmonisera tolktjänsten. Jag har som Talförs representant försökt att ge en samlad bild av den nuvarande verksamheten samt önskeläget. Det finns många bitar som ser spännande ut i utredarnas förslag, däremot ser vi även många punkter som kommer bli svåra och där vi inte är överens med utredarna. Men givetvis är det efterlängtad och viktigt med denna översyn och att det görs något för att förstärka, förtydliga och förbättra tolktjänsten.

Vi är även olika organiserade i regionerna, där en del regioner exempelvis inte har egna anställda tolkar. Utredarnas förslag kommer att innebära olika resultat utifrån detta.

Talför arbetar mycket med att försöka göra en samlad och tydligare definition av det så kallade ”vardagstolkbegreppet”, där regionerna har betalningsansvaret. Talför har i många år efterlyst en tydligare styrning i detta av statsmakten. Detta lyckas inte helt med denna utredning heller, men bland annat tolkning i arbetslivet kommer bli tydligare om detta blir realitet, vilket är bra.

Det kommer att bli spännande att följa det kommande arbetet.

Anders Silvetärn

Tina Wigren Svensk

“En röst i en utredning”

Jag har som representant för STTF suttit med i expertgruppen för 2020 års tolktjänstutredning. Gruppen bestod av experter och sakkunniga från flera olika delar i samhället. Dels var intresseföreningar som SDR och HRF med flera med, men också Post- och telestyrelsen, Arbetsförmedlingen, Socialstyrelsen och många fler. Att vi äntligen fick chansen att ha en röst i en utredning som till så stor del påverkar oss har känts fantastiskt! Hur mycket vi sedan har kunnat påverka i realiteten är en annan sak, men vi har varit med och vi har gjort vår röst hörd och tydligt pekat på saker ur vårt perspektiv som annars hade missats.

Allra först hade STTF, med mig och Kristian Kåresjö Nelson (vår nuvarande ordförande) som representanter, ett samverkansmöte med utredarna samt tolkledarna. Där fick vi chans att i ett lite mindre forum få föra fram våra tankar, farhågor, åsikter och förhoppningar inför utredningen.

Utredningens arbete började med att försöka att skapa sig en bild av de behov som finns hos döva, hörselskadade och personer med dövblindhet, genom intervjuer och frågor. Här använde man sig av ett fristående företag som skötte undersökningen gällande döva och hörselskadades behov, medans NKADB (Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor) skötte detta när det gäller personer med dövblindhet.

Utifrån detta har utredningen sedan skapat förslag och ett åtgärdsprogram för att förändra och förhoppningsvis förbättra, stärka och bygga en långsiktig tolktjänst.

Gången har varit sådan att utredningen har skickat ut material för oss att läsa och sedan har expertgruppen haft möte där detta material har gått igenom, och där vi har fått ställa frågor och komma med synpunkter. Vi har även haft möjlighet att efter dessa möten inkomma med skriftliga kommentarer. Alla möten utom det sista har, på grund av corona, genomförts digitalt. Detta skapade från första början en ordentlig utmaning. Regeringskansliet använder sig av Skype som mötesplattform, men det upptäcktes genast att det är inte så användarvänligt när man ska ha teckenspråks- och skrivtolkar med. Stor delar av första mötet gick åt till att lösa detta, och det hela slutade med att alla kommande möten genomfördes i Zoom istället. Det var ett mycket bra exempel för utredningen att få se hur mycket som krävs för att ett tolkat samtal ska fungera i digital form, och hur mycket av ansvaret att fixa så att det fungerar som landar på tolkar och tolkanvändare.

“ Det var ett mycket bra exempel för utredningen att få se hur mycket som krävs för att ett tolkat samtal ska fungera i digital form

.....➔

Tolktjänstutredningen

Sista mötet hade vi på plats hos Myndigheten för delaktighet i Stockholm. Här hade vi en heldag för att gå igenom det sista nya material vi fått men också diskutera i stort. Det blev en mer levande diskussion när alla satt tillsammans, upplevde jag. Det var en bra dag med många intressanta små diskussioner under pauserna som vi tyvärr inte får i ett digitalt möte. Bland annat blev det en intensiv diskussion om de tekniska möjligheter som finns och om en utveckling som innebär att en AI kan sköta tolkningen. Vissa har en stor tro på framtida teknik medan andra kände sig mer tveksamma till att det någonsin kommer att fungera. Vi kom iallafall överens om att det är en bit kvar dit.

Sista utdraget fick vi strax innan det skulle gå till tryck. Det är en mindre bibel att läsa igenom, men vill man skapa sig en uppfattning om vad de kommit fram till, så rekommenderar jag att ni läser åtgärdsprogrammet. Det finns att hitta på regeringens hemsida, sök efter ”2020 års tolktjänstutredning”. Det var hur vi jobbade; vad vi jobbade med är omöjligt att ta med allt från, men jag har valt ut några delar.

Utredningen fick i uppdrag att med den förra utredningen som grund titta på hur tolktjänsten kan utvecklas och säkras långsiktigt. De fick inte föreslå en ny myndighet som man gjorde i förra utredningen, så det var helt ute ur bilden. Vad man istället kom fram till på den punkten var ett förslag om att skapa ett slags kunskapscenter (liknande NKCDB) för tolkfrågor. De har i utredningen valt att kalla det ”en nationell funktion för samordning av tolktjänstfrågor”. Förslaget är att denna funktion ska kunna samla information och statistik, se över vidareutbildning för tolkar, ansvara för upphandling av tolkar för till exempel förtroendevalda i vissa riksorganisationer, samt betala ut statsbidraget för tolktjänsten till regionerna.

De stora förändringarna som vi ser är dels att man lyfter ut tolktjänsten från hälso- och sjukvårdslagen och skapar en egen lag just för tolktjänst. Detta gör

att tolkning inte längre räknas som vård, vilket ger andra förutsättningar och möjligheter och skapar en ny struktur. Det påverkar främst regionerna, då tolk i arbetslivet helt lyfts bort från regionen och läggs på Arbetsförmedlingen. Tanken är att det ska ge större valfrihet till tolkanvändare att använda pengarna i arbetslivet, och därmed plockas även personligt biträde bort, vilket har använts för tolkkostnader tidigare. Även tolkning hos myndigheter kommer att tas bort från vardagstolkning. Idén med detta är att skapa en tydlighet i vem som har ansvar för tolkningen, samt ge vardagstolkningen mer utrymme.

“ *...att man lyfter ut tolktjänsten från hälso- och sjukvårdslagen och skapar en egen lag just för tolktjänst* ”

Regionerna ska enligt förslag i utredningen ha ett samordningsansvar att hjälpa tolkanvändare att boka tolk. Det innebär att de inte bara har ansvar för vardagstolkning, utan de har även ansvar att stötta övriga aktörer som behöver boka tolk, såsom myndigheter och arbetsgivare. Vi har protesterat mot att regionerna ska ha möjlighet att själva ta på sig uppdrag som ligger utanför vardagstolkning, till exempel Arbetsförmedlingen, utbildningar, arbetsgivare och myndigheter, då vi är oroliga att detta slår snett både mot tolkanvändare och tolkbolag. Vad händer till exempel när regionen väljer att ta uppdrag utanför vardagstolkningen för att de tjänar mer pengar på detta, och sedan inte har resurser för att täcka upp vardagstolkning? Det framgår också att regionerna har rätt att tillhandahålla valfrihetssystem. Det har varit många diskussioner kring om det ska vara en skyldighets- eller valfrihetslag som styr tolktjänsten. Här har utredningen gått emot vissa av intresseföreningarnas åsikter.

.....►

Vad gäller upphandlingar har vi och brukarnas intresseföreningar tydligt framhållit hur negativt det påverkar både tolkanvändare, men även oss tolkar som får osäkra arbetsförhållanden. Tyvärr kommer detta att kvarstå i det nya förslaget.

Vad gäller dövblindtolkningen, ger förslaget möjlighet till ledsagning i samband med uppdraget i större utsträckning än idag.

Distanstolkningen ska i förslaget samlas till att vara en regiongemensam resurs för att kunna ta till vara på de resurser som finns och den specifika kunskap som finns hos vissa tolkar, till exempel rättstolkar med flera. Detta också för att kunna avlasta de områden där det finns få tolkar med långa resvägar och på så sätt få en mer likvärdig tolkning över hela landet.

Vi har under hela utredningen pekat på tolkyrkets låga löner och osäkra anställningsvillkor till följd av upphandlingar. När vi presenterade siffror för hur många tolkelever som nu finns på de kvarvarande skolorna blev de allra flesta i mötet mycket chockade, och det finns nu i utredningen ett förslag om att lämplig myndighet ska se över behovet av tolkar framöver, både teckenspråkstolk, dövblindtolk, döv tolk, skrivtolk samt teckenspråkstolkkläre.

Vad händer t.ex. när regionen väljer att ta uppdrag utanför vardagstolkningen (...) och sedan inte har resurser för att täcka upp vardagstolkning?

När vi presenterade siffror för hur många tolkelever som nu finns på de kvarvarande skolorna blev de allra flesta i mötet mycket chockade

Vi har också diskuterat tillgången på vidareutbildningar, och att det idag är fler och fler döva som studerar på högre nivå, vilket ställer högre krav på tolkarnas kunskaper. Utifrån detta har utredningen föreslagit att det i samråd med arbetsgivare, tolkprofessionen och utbildningssamordnare ska utvecklas en plan för kontinuerlig fortbildning av verksamma tolkar. Det ska också tittas på hur detta ska finansieras. Bra att veta är att det inte finns något i utredningens uppdrag vad gäller tolkprofessionen. Trots detta väljer utredningen att lyfta frågan och lägga fram förslag som handlar om oss. För det säger vi tack, och känner att vår närvaro ändå har gjort nytta. Vad som sedan blir av denna utredning återstår att se. Vi fortsätter nu att jobba vidare med att bevaka vad som händer, och se till så att vi får vara med även i de framtida arbeten och utredningar som rör oss.

Till sist vill jag rikta ett riktigt stort och varmt tack till vår interna expertgrupp inom STTF. Den består av en grupp erfarna tolkar som tillfrågats om de kan tänka sig att ställa upp med sina kunskaper när vi i styrelsen behöver bolla frågor. Under mitt arbete med utredningen har jag haft ovärderlig hjälp av dessa stjärnor. Med stor kunskap och klokhet har de, ofta med mycket kort tid på sig, läst och kommenterat utredningens förslag. Utan era kloka inspel och er breda kunskap hade våra inlägg till utredningen blivit betydligt mindre underbyggda och genomtänkta. Så vårt varmaste tack för all tid ni lagt ner och för ert stora engagemang, jag kan inte nog betona hur tacksam jag är!

Rättstolksutbildning för tolkar på Fellingsbro folkhögskola i Örebro

Text och foto: Mats Lindblom

“ Bra tillfälle att fortbilda sig och att träffa kollegor.

För ett och ett halvt år sedan gjordes rättstolksutbildningen om på Fellingsbro folkhögskola i Örebro. Tanken var att skapa mer utrymme för reflektion och diskussion och att bjuda in fler gästföreläsare. Nu pågår den andra kursen sedan omarbetningen och deltagarna verkar vara nöjda med upplägget.

Det är i mitten av februari och de anländer från Sveriges alla håll och kanter. De är teckenspråks- och dövblindtolkar och laddade för det femte seminariet av sju på Fellingsbro folkhögskolas rättstolksutbildning. Seminarierna är utspridda över två terminer och ligger alltid på fredag till lördag. Den här gången ska man gå igenom bland annat tvistemål.

– Det är alltid bra med fortbildning, och så finns det ju inte jättemycket för oss teckenspråkstolkar, säger Johanna, en av kursens tolv deltagare.

Johanna, som till vardags jobbar på tolkcentralen i Uppsala, säger att en av anledningarna till att hon sökt kursen är få större förståelse för centrala begrepp och inblick i hur rättsprocesser fungerar.

– Den här kursen behövs om jag ska våga mig in och tolka i en rättsal.

Även Madelene, som jobbar som teckenspråkstolk på SVT, vill öka sin förståelse och lära sig begreppen.

– Vi tolkar Rappports 18-sändning varje dag, och då dyker de här begreppen upp väldigt ofta.

Rättstolksutbildningens målsättning

Rättstolksutbildningen har nyligen omarbetats för att ge mer tid och utrymme för egen reflektion och lästid inför seminarier.

– Jag utgick från det som framkommit i tidigare kursutvärderingar och från våra egna erfarenheter på skolan av hur kursens upplägg påverkar lärandet och behållningen av kursen, säger Helena Sikh som är utbildningsansvarig för rättstolksutbildningen.

Från att tidigare ha varit mera av en intensivkurs i två delar så ger det nya upplägget med sju seminarier à två dagar möjligheter för deltagarna att läsa kurslitteraturen successivt och reflektera mellan kurstillfällena.

– Vi har också mer tid för diskussion och fler gästspel under kursen, berättar Helena.

Syftet med utbildningen är tydligt: den ska ge fördjupade kunskaper i juridisk terminologi, tydliggöra tolkens roll i rätten, samt belysa de utmaningar en teckenspråkstolk kan möta både i rätten och i andra sammanhang inom rättsväsendet. Därtill ska kursen ge teoretiska kunskaper som motsvarar den skriftliga delen av auktorisationsprovet i rättstolkning.

Kursen utgår i stora drag från kurslitteraturen Juridik för tolkar (Britt-Marie Ulvås & Jennie Fors, senaste upplagan), som tar upp rättssystemet, civilrätt, processrätt och straffrätt. Under kursen har man haft gästföreläsare i form av åklagare/domare, nämndeman (teckenspråkig) samt en teckenspråkstolk med lång erfarenhet av tolkning i rätten och som numera är auktoriserad rättstolk. På de återstående seminarierna kommer man därtill att ha besök av polis för att diskutera bland annat polisförhör och förundersökningsarbete med tolk. Kursdeltagarna har också auskulterat i Örebro tingsrätt vid pågående huvudförhandlingar.

Tid till reflektion och diskussion

Det är en innehållsrik kurs och Johanna och Madelene ser att kunskapen kan vara användbar på flera områden.

– Det är ju inte bara i en rättssal man har användning av juridiska begrepp utan det kommer till nytta även i tolkuppdrag hos polisen, på rättspsykiatri eller vid förhör.

De känner också att det ger mycket att verkligen fokusera på ett område och att det finns tid till reflektion och diskussion. Och så lyfter de fram kursledaren Erik Dahlberg.

– Han är verkligen otroligt duktig och kompetent. Framför allt är han väldigt bra på att förklara saker och ting så att man verkligen förstår.

Erik är utbildad och auktoriserad rättstolk i ryska, och dessutom auktoriserad sjukvårdstolk. Förutom att han arbetar som tolk, så undervisar han även på Wiks folkhögskolas tolkkurser, och nu alltså sedan halvtannat år på vår rättstolkutbildning.

I skrivande stund återstår två seminarier på den nu pågående kursen, men redan i höst kommer en ny chans för den som har erfarenhet av eller för avsikt att tolka inom rättsväsendet. Madelene och Johanna tycker helt klart att det är värt det.

– Det är en grymt bra utbildning. Ett bra tillfälle att fortbilda sig och att träffa kollegor.

Visions nätverk för teckenspråks- och dövblindtolkar samt skriv- och TSS-tolkar

Av Veronica Granberg

Sedan pandemins start har nätverket haft kontinuerliga träffar digitalt där vi bland annat har diskuterat tolktjänstutredningen, arbetsmiljö för tolkar och hur upphandling påverkar tolkverksamheterna runt om i landet. Vi lär oss ständigt av varandra och får ökad kunskap om hur våra kollegor runt om i landet har det, det är verkligen inte en unison situation för alla.

Vi brukar bjuda in representanter från olika myndigheter till våra träffar. Några av de senaste gästerna har varit representanter från tolktjänstutredningen och lärare från tolkutbildningen vid Fellingsbro folkhögskola, och i maj deltog STTF. Tidigare genom åren har vi även haft besök från MFD (Myndigheten för delaktighet), Arbetsmiljöverket, Visions a-kassa och Vision direkt.

Nätverkets huvudmål är att höja statusen på tolkyrket, få en rättssäkerhet och hållbarhet inom yrket, samt omvärldsbevakning. För att uppnå detta har vi som innan nämnt haft en rad olika samarbeten och diskussioner med olika aktörer, men vi försöker också ha en dialog med Talför vad

gäller till exempel upphandling och arbetsmiljö. Omvärldsbevakningen har i och med pandemin till stor del handlat om just arbetsmiljö men såklart också om tekniken. Det är tydligt att varje kommun och region är sina egna suveräner och tillhandahåller distanstolkning på väldigt varierande sätt. Genom att vi tar upp dessa olikheter i vårt nätverk så får vi kännedom om det, vilket vi annars hade kunnat gå miste om, och med kännedom kommer möjlighet till förändring. Därför fyller nätverket en stor funktion. Våra minnesanteckningar finns alltid att läsa på Visions hemsida.

Framöver planerar vi att bjuda in till ett digitalt forum för att diskutera arbetsmiljö. Alla verksamma tolkar är välkomna, visionsmedlemmar såväl som den som eventuellt vill bli ny medlem. I detta forum har vi möjlighet att lyfta eventuella arbetsmiljöbrister och gemensamt diskutera vilka utmaningar vi ser inom området. Det kommer komma ut en kallelse till visionsmedlemmarna som i sin tur kan ta med sig en kollega som ännu inte är medlem. Kanske kommer det också att annonseras om här i tidningen, håll utkik! Planen är att denna träff kommer ske nu till hösten 2022.

Södertörn tvingas lägga ned tolkutbildningen

Södertörns folkhögskola har bedrivit teckenspråkstolkutbildningar i över 26 år. I början både den traditionella, två plus två år, parallellt med det projekt som var den första fyraåriga sammanhållna utbildningen. Denna blev sedan den utbildningsform som idag finns på folkhögskolorna. Skolan låg först i Danderyd, och hette då Väddös filial i Danderyd, men bytte namn till Södertörns folkhögskola när skolan flyttade till Handen och bytte huvudman. När vi flyttade till Gamla stan bestämde vi oss för att behålla namnet, som även är kvar nu när vi finns i lokaler i Liljeholmen.

Som de flesta redan känner till är vi nu i en förändringsfas. I drygt tio års tid har vi haft en negativ trend för antalet ansökningar till teckenspråkstolkutbildningen på Södertörns folkhögskola, och därför har skolan till slut tvingats fatta det både svåra och sorgliga beslutet att lägga

ner utbildningen. Det är inte hållbart att bedriva en utbildning med så få deltagare, självklart ur ett ekonomiskt perspektiv, men även ur ett pedagogiskt perspektiv. Folkhögskolans pedagogik bygger på samspel mellan individ och grupp, samt pedagog, individ och grupp, och då krävs det att det finns en grupp att arbeta med.

Skolledningen har arbetat för att få fler sökande, men då det inte gav det resultat vi hoppades på, såg vi ingen annan utväg än att lägga ner utbildningen. Vi hade vår sista antagning vårterminen 2020, och de sista klasserna tar examen i juni 2023. Det är med stor sorg vi gör detta. Södertörns folkhögskola har utbildat teckenspråkstolkare i över 26 år, varit en aktiv del i utvecklingen av tolkutbildningarna i Sverige, och examinerat över 200 tolkar. Vi ser att behovet av tolkar ökar och kompetenskraven höjs, men arbetsmarknaden har inte följt med i den utvecklingen, vilket gör att yrket inte är attraktivt. Vi har nu två klasser på skolan, den ena är tredje året på den fyraåriga utbildningen, och den andra är andra året på den treåriga utbildningen. Totalt har vi idag 10 studerande på teckenspråkstolkutbildningen.

Skolan kommer fortsätta att utbilda föräldrar på TUFF, och skrivtolkutbildningen rullar på som vanligt. Det kommer att komma nya spännande kurser att söka hos oss; i skrivande stund är de på planeringsstadiet så ni får hålla ögonen öppna för våra kommande utbildningar.

Vi vill här passa på att tacka för allt gott samarbete som varit genom åren; en tolkutbildning utan praktik är en omöjlighet. Ni har alla bidragit till alla de som tagit examen och till våra sista studerande som går ut våren 2023.

Karin Zetterman

Det sprudlar av aktivitet på Tolkcentralen i Region Skåne

...och jag har hittat hem!

Av Marie Collin

För ungefär två år sedan steg jag för första gången in genom dörren på tolkcentralen i Lund. Mycket har hänt sedan dess, trots att jag hamnat på en arbetsplats i Region Skåne, med många och långa beslutsprocesser. Här finns nämligen ett stort hjärtligt och engagerat arbetslag, chefer som själva är tolkar och där alla brinner för att genomföra vårt uppdrag så bra som möjligt – tillgänglighet till tolk i vardagen.

Vi har levt med en pandemi under nästan två år. Det är lika länge som jag har varit anställd på tolkcentralen i Region Skåne. Jag har alltså inget att jämföra med här, men jag är precis som de flesta andra, nyfiken på vad det nya normala kommer att innebära.

Jag har varit teckenspråks- och dövblindtolk sedan 2009 och arbetat som timanställd, arvodestolk, frilanstolk (många titlar), jag har översatt och spelat in informationsmaterial och sedan 2015 varit anställd tolk och samordnare på tolkcentralen i Region Halland. Där jag för övrigt trivdes oerhört bra.

Ett svårt val

Det kändes inte självklart att söka jobb på tolkcentralen i Skåne trots att jag är bosatt i Helsingborg. Anledningen var tolkcentralens rykte – när jag tog

examen var det anställningsstopp och något år senare rekryterades mestadels nyexaminerade tolkar. Dessa tolkar slutade ganska snart och startade eget eller började arbeta för andra arbetsgivare. Jag hade fått till mig från missnöjda tolkanvändare att tolkarna inte hade tillräcklig kompetens. Det var svårt att få tolk, samt att relationen mellan tolkcentralens tolkar och timanställda/företag kunde vara mycket bättre. För några år sedan skrevs det en del på sociala medier och i en artikel i Tolktrycket (nummer 2, 2019) berättades det om en avslutad upphandling som riskerade att försämra villkoren för tolkanvändare i Skåne. Det var sådant som fått mig och säkert många andra tolkar att fundera – ”Vad är det där för en arbetsplats egentligen?”. När jag däremot träffade och frågade tolkarna själva, fick jag alltid svaret att de trivs ganska bra på sin arbetsplats.

På en utbildning i Örebro 2018 träffade jag några tolkar från Skåne och jag deltog i intressanta samtal kring tolkning och etik vilket väckte min nyfikenhet. Ett år senare tipsade en av dessa kollegor mig om att de hade några lediga tjänster som låg ute. Jag tänkte då att jag kunde ta chansen och ta reda på hur det egentligen förhöll sig, vilket resulterade i att jag sökte en tidsbegränsad

anställning i Skåne. Jag tyckte det kunde vara kul att prova på att arbeta flexibelt och tjäna lite extra pengar – och jag blev beviljad tjänstledighet från min anställning i Halland.

Pandemin ställde till det

Det blev inte riktigt som jag hade tänkt mig. Med pandemin ställdes det mesta in och sedan om. I en region där det tar lång tid från idé till handling har vissa saker ändå gått förvånansvärt snabbt, exempelvis omställning från fysiska uppdrag till digitala lösningar. Först blev alla uppdrag avbokade. Då tog några tolkar initiativ till att vi skulle utbilda varandra inom områden som vi har mycket kunskap om, är intresserade av eller helt enkelt är bra på att tolka. När tekniken möjliggjorde tolkning på distans, lärde vi oss detta tillsammans och hade workshoppar i stora eller små grupper. Vårt skyddsombud föreslog gemensamma digitala fikaträffar alla dagar i veckan. Dessa blev välbesökta då många av oss törstade efter att prata med kollegor. Fyra kontor på lika många platser i Skåne (Kristianstad, Lund, Helsingborg och Malmö) blev en gemensam arbetsplats där vi har hjälpts åt att hitta lösningar, tipsa varandra och få arbetsdagen att bli lite bättre. Det har delats allt från TED Talks, föreläsningar, rapporter, teveinslag och

Foto: Lena Eklund

youtubeklipp till humorserier, boktips och etiska samtal. Vi har även övat på att tolka till och från engelska på ett lättsamt sätt. Högt och lågt, och vi har hela tiden uppmuntrats av våra chefer som ser utbildning och utveckling som vår gemensamma styrka.

Rikstolkkonferensen blev inställd 2020, men den kunde genomföras på distans under våren 2021 – och det blev KAOS. Slitsamt tyckte många, att hålla fokus vid skärmen en hel dag, inget mingel i pauserna och vi fick själva stå för fiket. I gengäld serverades intressanta föreläsningar på ämnen som etik och makt, distanstolkning, minoritetsstress och normkritisk tolkning.

Under pandemin har ett nytt system för beredskapstolkning införts och personsökarens tid är över. På akutmottagningarna runt om i Skåne finns ”plattor” utplacerade, för att underlätta för tolkanvändare och vårdpersonal vid en första kontakt. Dessa har fått positivt mottagande

och är här för att stanna. Alla teckenspråkstolkare har gått över till schemalagd arbetstid för att få mer likvärdig och rättvis arbetsbelastning. På så sätt ska det finnas tolk då behovet är som störst – och den tolk som arbetar, ska få vara den bästa versionen av sig själv i sin yrkesroll.

Utvecklingsarbetet fortsätter med stort engagemang. Exempelvis finns ett samarbete med döva tolkar, och vi tar även emot praktikanter för att introducera dem i vad tolkyrket innebär. Arbetet med att förbättra distanstolkning även efter pandemin fortsätter. Skrivtolkarna står i startgroparna för att se över sitt tolkprogram, och ett nytt tolkbokningssystem introduceras under året. Allt detta sker på en arbetsplats där trygghet är viktigt och där personalen verkligen vill utvecklas tillsammans. Här är vi alla delaktiga i att identifiera problem och hitta lösningar, vi uppmuntrar varandra och får stöttning. Alltid med tolkanvändaren, tillgänglighet

och personalens välmående i fokus. Vi lyfter varandra varje dag och det är kul att gå till arbetet.

Tolkcentralen i Region Skåne är alltså en arbetsplats utlokaliserad på fyra orter. Samtidigt är vi en kunskapsstörstande arbetsgrupp. Vi är generösa, nyfikna, sugna på utmaningar, vill göra ett utomordentligt arbete i mötet med tolkanvändare och genomföra professionella tolkningar. Den gemensamma nämnaren är att vi brinner för att tolka!

Sedan jag började arbeta på tolkcentralen i Region Skåne har så mycket hänt och det på bara två år, under en pandemi när allt annat stått på paus. Hemligheten stavas trygghet, respekt och omtanke. Om jag får frågan, är det kanske enklare att säga att jag trivs ganska bra, än att berätta om allt som händer hos oss, men en sak är säker – jag har kommit hem.

Undrar vad framtiden har att erbjuda...

Lisa Selander
Foto:privat

Grattis Lisa Selander!

I Tolktrycket nr 3 2021, uppmärksammades kandidatuppsatsen “En partiledardebatt på teckenspråk: Tolkars strategier för att leverera högkvalitativ tolkning”, skriven av Lisa Selander, som förra året tog examen från Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning vid Stockholms universitet. Uppsatsen var nominerad till riksdagens uppsatstävling för högskolestudenter och i december 2021 meddelades att Lisa Selander var en av de två vinnarna i tävlingen. Tolktrycket och STTF vill härmed skicka ett stort grattis till Lisa!

Selander har undersökt teckenspråkstolkningen av en partiledardebatt i riksdagen, och har fokuserat på tolkarnas så kallade “copingstrategier”, det vill säga språkliga och tolktekniska strategier i tolkningen som används för att säkerställa tolkningens kvalitet.

I sin uppsats tar Lisa Selander upp sju kategorier av copingstrategier: anpassning av processtid, bokstavering, adekvata utelämningar, teamtolkning, parafraivering, konstruerat agerande och adekvata tillägg. Dessa strategier är av olika språklig och tolkteknisk karaktär men syftar alla till att upprätthålla flyt i den

pågående tolkningsprocessen och hålla en hög kvalitet i återgivningen. Strategierna är många och komplexa och har i uppsatsarbetet isolerats, analyserats och presenterats separat, men i verkligheten pågår flera av dem ofta samtidigt. Detta är ett sätt att demonstrera att teckenspråkstolkars arbete handlar om mer än bara översättning.

Att teckenspråkstolka partiledardebatter och andra politiska sammanhang är också till stor vikt för demokratin, vilket uppmärksammas i priskommitténs motivering:

“Uppsatsen knyter på ett värdefullt sätt an till riksdagens arbete med att tillgängliggöra debatter och ytterst demokratiska beslut. Studien ger en berömlig inblick i ett tidigare inte särskilt beforskat område. Uppsatsen bidrar förtjänstfullt till en bättre förståelse av den demokratiska processens räckvidd.”

Uppsatsen finns att läsa i sin helhet på su.diva-portal.org. Sökord “partiledardebatt teckenspråk”.

Alva Rosengren-Blom

Vägen till högskolepoäng

Jag försöker, men kan inte minnas hur jag kom på idén. Men vad som är säkert är att det sakta gått upp för mig att jag har lagt fyra år, samt matchande CSN, på en utbildning som inte har gett mig ett enda högskolepoäng. Det gör mig inte till en sämre tolk, såklart, men det finns många anledningar till att högskolepoäng är bra att ha i bagaget. Det öppnar för bredare möjligheter än vad en folkhögskoleutbildning gör om man någon gång vill vidareutbilda sig. Men man kan också vilja göra det för personlig utveckling, för att det känns fint att ha poäng på ett papper (nåja, en skärm), eller för att ha som underlag i en löneförhandling.

När jag hörde av mig till Stockholms universitet (SU) för att undersöka möjligheten att validera min tolkutbildning för tillgodoräknande i högskolepoäng fick jag veta att validering är ganska nytt för dem, men att de är intresserade av att vi som vill göra det ska lyckas. Jag uppfattade dem som måna om att vi som är utbildade på folkhögskola och jobbar som tolkar också ska kunna vara en del av den akademiska världen, och att deras akademiska tolkutbildning ska gå hand i hand med de faktiska kunskaper som aktiva tolkar har och behöver ha. Det har varit skönt att ha detta i bakhuvudet under processen. Däremot var stigen inte upptrampad när jag började, och därför delar jag med mig av min historia i Tolktrycket, och hoppas att den kan hjälpa andra som går i samma tankar.

Energiepic.com

Jag – en personlig berättelse

“ De är intresserade av att vi som vill göra det ska lyckas.

Vår 2020

Lite framförhållning måste man ha i detta projekt. Det krävs nämligen att man är antagen till en kurs vid Stockholms universitet för att ens få ansöka om validering av tidigare studier och/eller reell kompetens. Ansökningsperioden är i mars-april för att bli antagen till höstterminen. Som inbiten lantis – att åka till storstaden i onödan fanns inte på kartan – letade jag bland SU:s utbud av distanskurser, och landade i en nybörjarkurs i tyska. Det kanske kunde vara kul och inte alltför svårt att genomföra, tänkte jag. Sedan var det bara att vänta till höstterminens start.

Höst 2020

I början av höstterminen 2020 hade jag så ett nytt möte med valideringen och tolkutbildningen på SU, för att uppdatera mig på vad jag behövde göra. Jag fick instruktioner om hur jag skulle gå till väga, samt tips om vilka kurser som kan vara lämpliga att ansöka om tillgodoräknande av, det vill säga de kurser som är mer praktiskt inriktade (se faktaruta). Det blev sammanlagt 112,5 högskolepoäng att ansöka om. Jag fick 13 (!) blanketter som skulle fyllas i, en blankett per kurs. Sedan fick jag leta upp kursmålen för varje kurs jag skulle ansöka om, vilket var cirka fyra kursmål per kurs. De var formulerade som till exempel ”studenten ska kunna förstå huvudinnehållet i enkla texter på svenskt teckenspråk som rör bekanta ämnen inom den personliga domänen” (det borde jag klara av), “visa färdighet i dövblindtolkning” (inte så

specifikt, men absolut) eller ”visa insikt om svenska teckenspråkets uppbyggnad i den spatiala och simultana dimensionen med fokus på token, bojar, konstruerat agerande och enklare textbindning” (... kan du upprepa frågan, tack?).

Men det handlar ju tyvärr inte bara om att kunna, man måste också, förstås, kunna visa att man kan. Jag letade upp mitt gamla examensbevis från folkhögskolan. Det stod inte jättemycket om ”token, bojar och konstruerat agerande”, utan snarare om färdighetsträning och studiebesök. Men jag skannade i alla fall in det, tillsammans med anställningsavtal och auktorisationsbevis. Men ifyllande av blanketter hamnade långt ner på prioriteringslistan, då jag utöver min ordinarie sysselsättning nu studerade på 50 %, och jag insåg att arbetet med ansökningarna var så energikrävande att jag inte skulle bli klar under höstterminen.

Vår-sommar 2021

Det blev en ny distanskurs på vårterminen, för att fortsätta vara inskriven, och ett nytt försök att fylla i alla dessa papper korrekt. Med mina prokrastineringsförmågor lämnade jag skamset in ansökan i slutet av maj 2021, ungefär 9 månader efter att jag börjat med den, och strax innan terminen var slut. Jag struntade faktiskt i ett par av de mer teoretiskt inriktade teckenspråkskurserna (som jag förstod att jag inte skulle kunna få godkända utan kompletteringar), och ansökte till slut om 92,5 högskolepoäng.

Återkopplingen kom snabbt från kandidatprogrammet för teckenspråk och tolkning, med information om vad som behövde kompletteras gällande tolkkurserna. Jag ombads skicka in en taltolkning, en teckenspråkstolkning, och en teoretisk uppgift innan höstterminen började. Teorin var i form av en analys av copingstrategier i en

.....►

Validering av tolkutbildning

förinspelad tolkning, som tillhandahölls av universitetet. Jag tillbringade således semestern 2021, svettandes, med att balansera min mobilkamera i ett kassettbandsfodral på en fläkt medan jag spelade in mig själv. Återkopplingen kom i början av höstterminen. Jag fick veta att några av kurserna var godkända direkt utifrån de dokument jag lämnat in. Däremot behövdes komplettering för de övriga. Det var några kursmål som inte gick att validera utifrån mitt inskickade material, och de handlade om att kunna analysera tolkning utifrån teoretiska förklaringsmodeller, idiomaticitet, grammatisk korrekthet och liknande.

“ Jag tillbringade semestern 2021, svettandes, med att balansera min mobilkamera i ett kassettbandsfodral på en fläkt medan jag spelade in mig själv.

Höst 2021-vår 2022

Därmed förbereddes en uppgift till mig, som skulle bedöma mina teoretiska kunskaper. Materialet på litteraturlistan lyckades jag låna ihop av kollegor och andra (Stockholms universitetsbibliotek kunde inte fjärrlåna ut de fysiska kursböckerna till en student i Örebro). Som tolk med 10+ år i yrket tyckte jag inte uppgifterna jag fick var speciellt svåra. Svårigheten låg snarare i att sätta ett akademiskt språk på det jag intuitivt identifierade i den inspelade tolkningen. Hur som helst blev jag godkänd utan några åthävor, och fick in 55 hett efterlängtdade högskolepoäng i Ladok under hösten 2021.

Den uppmärksamma och matematiskt kunniga läsaren som orkat så här långt i texten undrar kanske hur det gick med de övriga 37,5 poängen jag ansökt om. Det visade sig att tolkning och teckenspråk sorterar under olika institutioner på SU. Institutionen för lingvistik, som ansvarar för teckenspråk, hade inte samma resurser för prövning och handläggning av validering, och tog därför längre tid på sig att återkoppla till mig och ge mig uppgifter. Men senare under hösten 2021 fick jag ett liknande besked som det tidigare: hälften av kurserna var godkända, och jag skulle få uppgifter att göra för att klara de teoretiska delarna av de övriga. Dessa bestod av två teoretiska och ett praktiskt prov, som jag skulle filma och skicka in. Tyvärr fick jag obegränsad tid för uppgiften, och som den mästare på prokrastinering jag är, skickade jag därmed slutligen in mina svar i februari 2022. I skrivande stund, mars 2022, har jag fått veta att läraren har rekommenderat godkännande av samtliga kurser, och skickat dem vidare för handläggning. Poängen är alltså inte inne än – men jag har goda förhoppningar om att de kommer att vara det ungefär när den här tidningen kommer ut.

Så, sammanfattningsvis, se till att ha god tid på dig, och vara motiverad, om du vill ansöka om validering av dina teckenspråks- och tolkfärdigheter. Var beredd på byråkratiskt arbete och akademiskt skrivande. Skaffa strategier för att undvika prokrastinering, men utrusta dig också med ett rejält mått tålamod. Men bli inte avskräckt. Har du allt detta har du goda förutsättningar för att lyckas med din validering!

Maria Sköld

“ Se till att ha
god tid på
dig, och vara
motiverad, om du vill
ansöka om validering av
dina teckenspråks- och
tolkfärdigheter.

Processen heter formellt “validering av reell kompetens för tillgodoräknande”.

Begreppet “reell kompetens” omfattar arbetslivserfarenhet, men även utbildning vid folkhögskola.

Valideringen är en verksamhet i utveckling på Stockholms universitet, därför kan processen se olika ut för olika sökande. Det finns ingen standardiserad bedömning för alla som läst tolkutbildning på folkhögskola, utan bedömningen är individuell.

Följande kurser är övervägande praktiska, och kan passa för tillgodoräknande:

Teckenspråk I-IV

Tolkning I-V

Dövblindtolkning I och II

Beroende på vad du läst under din utbildning, kanske andra kurser kan komma i fråga.

Har du frågor om tillgodoräknande? Kontakta Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning på mailadressen ktt@su.se!

Läs mer om tillgodoräknande av reell kompetens i Tolktrycket 3/2020.

Aktuellt från Stockholms universitet

Nyhet på Stockholms universitet:

Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning nu även för teckenspråkiga personer

I mitten av februari fattade styrgruppen för Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (KTT) ett historiskt beslut att initiera ett utbildningsspår inom tolkutbildningen riktat till döva och förstaspråkstalare av svenskt teckenspråk. Till grund för beslutet ligger en längre utredning kring behovet av döva tolkar i Sverige idag. Utredningen har kartlagt hur tolkutbildning för döva studenter är organiserad i våra nordiska grannländer och även i enstaka länder på kontinenten. Denna breddning av tolkutbildningen innebär både etablering av ett antal nya delkurser inom programmet och anpassning av upplägg och innehåll av befintliga kurser för att möjliggöra samläsning för utbildningens inriktningar. Detta nya utbildningsspår planeras starta till höstterminen 2023 (sökperiod 15 mars – 15 april 2023, via antagning.se).

*Gustav Brissman
Kursadministratör på Institutionen för
svenska och flerspråkighet,
Stockholms universitet*

Det är vi som är Tolkledarna

Tolkledarna bildades 2007 och är en religiöst, ekonomiskt, politiskt obunden förening som vilar på demokratiska grunder.

Föreningen är en mötesplats för privata företagare vars huvudsyssla är teckenspråks- och/eller skrivtolkning. Våra medlemmar finns över hela Sverige. Både stora bolag och enmansbolag är välkomna som medlemmar. För regionerna finns Talför, som säkert många av er känner till, för privata bolag finns Tolkledarna som motsvarighet. Vår verksamhet följer en verksamhetsplan som utvecklas och beslutas av medlemmarna.

Syftet med föreningen är att bevaka verksamheternas, såväl arbetsledarnas som tolkarnas intressen. Föreningen är en naturlig remissinstans för myndigheter och andra organisationer i frågor som berör tolkföretagens verksamhet. Vi har till exempel varit delaktiga i arbetet med Utredningen om förstärkt tolktjänst för jämlikhet och delaktighet.

Föreningen verkar också för att upphandlade tolktjänster håller hög och tillförlitlig kvalitet samt bidrar till ökad kunskap hos både tolkföretagare och upphandlare.

Vi har bland annat tagit fram ett dokument med riktlinjer som vi tycker är viktiga i samband med upphandlingar, som vi kan skicka ut till aktuella upphandlare.

Som medlem får du inblick i och möjlighet att påverka branschens utveckling.

Vi har minst två medlemsmöten varje år. Ett årsmöte under våren och en höstträff.

(Den valda styrelsen träffas många fler tillfällen varje år.)

Vid våra medlemsträffar bjuder vi ibland in för branschen aktuella föreläsare och dialogpartners i syfte att fortbilda oss och bredda vårt nätverk.

I höstas hade vi till exempel en höstträff på Steam hotel i Västerås då alla medlemmar var välkomna att delta. Vi hade en givande arbetsdag då vi, bland annat, delade in oss i grupper och arbetade med olika aktuella frågor som sedan utmynnade i arbetsgrupper som ska jobba vidare under året. På kvällen åt vi gemensam middag och deltagarna kunde hinna prata under mer avslappnade former.

Du kan läsa mer om oss på vår hemsida tolkledarna.se.

Christine Liljedahl

Priscilla Ferrera

På SVT Play finns serien *Marika Carlsson är nyfiken döv* med komikern Marika Carlsson. Hon har gett sig själv en utmaning att på åtta veckor lära sig tillräckligt mycket teckenspråk för att kunna göra en standup-föreläsning (och vara rolig) för döva. Under åtta stycken kvartslånga avsnitt får tittarna följa med när Marika dyker ner i teckenspråksvärlden. Hon träffar döva och teckenspråkiga, hörande personer för att ta reda på mer och närma sig sitt mål.

I ett mejl till Tolktrycket berättar Marika om bakgrunden till programmet:

– Jag fick en förfrågan om jag ville göra ett program kring teckenspråk och tackade ja direkt. Omedelbart fick jag idén att jag skulle försöka köra stand up på teckenspråk.

Vad har du för erfarenhet av döva och teckenspråk sen tidigare?

– Ända sen jag var barn har jag varit nyfiken på teckenspråk. Det fanns ett barnprogram när jag var liten som hette ”Tecken till varandra” Där lärde jag mig lite teckenspråk

Jag minns att jag träffade en döv jämnårig flicka och jag kunde leka med henne eftersom jag vågade använda mig av de tecken jag kunde.

Jag kom in på Stockholms universitet för att bli teckenspråkstolk men hoppade av då jag inte hann med både studier och standup.

Foto: Peter Knutson

Vad blev du mest förvånad över under inspelningen av serien?

– Hur svårt teckenspråk är och hur lite jag använder mitt egna kroppsspråk. Jag lärde mig också att det går ganska snabbt att hitta humorn även om man pratar olika språk

Vad var svårast?

– Att ställa mig på Norra Brunn och köra stand up på teckenspråk. Absolut det svåraste jag har gjort i hela mitt liv!

Kicka igång din vintertrötta hjärna med en härlig sudoku!

En handgjord sudoku av Gustaf Hafvenstein. Vanliga Sudoku-regler gäller: Placera ut siffrorna 1 till 9 i varje rad, kolumn och 3x3 box utan att upprepa en siffra.

				6	2	7		
					4	8	9	
						1	6	4
			2				7	1
1				5				3
9	4				1			
	1	5						
7		8	1					
3	6		7	2				

Tolkarenan 2022 – Kognition och kognitiva processer i tolkning

Tolkarenan är en samverkanssatsning där Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) sprider information och kunskap om svensk, nordisk och internationell tolkforskning till det omgivande samhället.

2022 års Tolkarenaevenemang kretsar kring temat kognition och kognitiva processer i tolkning. Tre forskare från TÖI, med denna inriktning som specialitet, har valt varsin artikel att presentera. Dessa artiklar kan ses som ett nedslag i senaste nytt från denna forskningsinriktning inom fältet forskning om tolkning (eng. Interpreting Studies).

Information om evenemanget

När: Tisdag 17 maj 2022, kl. 13–16

Var: På Zoom

Tema: Kognition och kognitiva processer i tolkning

Presentatörer: Prof. emerita Birgitta Englund Dimitrova, docent Elisabet Tiselius och universitetslektor Laura Babcock.

Moderatorer: Helena Bani-Shoraka och Magnus Dahnberg

Målgrupp: Anmälan står öppen för alla med intresse för tolkning.

Språk: Presentationerna ges på svenska och engelska.

Anmälan: tolkarenan.svefler@su.se

Sista anmälningsdag: Tisdag 10 maj

Teckenspråkstolkning: Skriv i anmälan om du behöver teckenspråkstolkning.

Program

13.00–14.00 Inledning, samt 3 presentationer (spelas in).

14.15–15.00 Gruppdiskussioner

15.15–15.50 Redovisningar, reflektioner och gemensam diskussion.

15.50–16.00 Avslutning

Artiklar som presenteras

Babcock, L. & Vallesi, A. (2017). "Are simultaneous interpreters expert bilinguals, unique bilinguals, or both?". *Bilingualism: Language and Cognition*, 20(2), 403–417.

Wang, J. (2016). "The relationship between working memory capacity and simultaneous interpreting performance: A mixed methods study on professional Auslan/English interpreters". *Interpreting*, 18(1), 1–33.

Tiselius, E. & Englund Dimitrova, B. (2021). "Turn-taking in dialogue interpreting: Coping with cognitive constraints". *Cognitive Linguistic Studies*, 8(2). 328–355.

Kontakt

För ytterligare information vänligen kontakta Helena Bani-Shoraka och Magnus Dahnberg: tolkarenan.svefler@su.se